

Чи може бути факт встановлення інвалідності підставою для звільнення - розповідає Міністр юстиції України Павло Петренко

Пане Міністре, звертають до Вас за порадою. Я інвалід II групи, нещодавно була звільнена з роботи із причини встановлення групи інвалідності та відсутності вакансії для осіб з обмеженими можливостями на підприємстві. На мою думку таке звільнення є незаконним. Дуже прошу, порадьте, що мені робити та чи дійсно були підстави для мого звільнення? Дякую.

Олена Дегтярьова

Усі люди є рівними у своїх правах. А це означає, що жодна людина не може стати жертвою будь-яких обмежень.

Держава гарантує усім без винятку людям, і особам з інвалідністю в тому числі, всі соціально-економічні, політичні, особисті права і свободи, закріплені у Конституції, законах чи міжнародних договорах, які ратифіковані Верховною Радою.

Коли роботодавець може звільнити працівника?

Роботодавець має право звільнити працівника лише у разі його невідповідності займаній посаді чи виконуваній роботі. Факт встановлення інвалідності не може бути підставою для звільнення.

Що передбачено законодавством?

Чинне законодавство гарантує громадянам з інвалідністю право працювати на підприємствах, в установах, організаціях, а також займатися підприємницькою та іншою трудовою діяльністю, яка не заборонена законом.

Які обов'язки мають працедавці?

Компанії, організації чи будь-які інші працедавці, які використовують найманих працівників, зобов'язані виділяти та створювати робочі місця для працевлаштування осіб з інвалідністю, у тому числі спеціальні робочі місця.

Так, законодавством встановлюється норматив робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю у розмірі 4% середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за рік. Якщо в компанії чи на підприємстві працює від 8 до 25 осіб – у кількості одного робочого місця.

Що робити якщо особа з інвалідністю не має змоги працювати на підприємстві?

Особам з інвалідністю, які не мають змоги працювати, Державна служба зайнятості сприяє у працевлаштуванні з умовою про виконання роботи вдома.

В окремих випадках на власника підприємства, установи чи організації покладається обов'язок організувати професійне навчання, перекваліфікацію і працевлаштування осіб з інвалідністю, відповідно до медичних рекомендацій.

Особи з інвалідністю мають право на встановлення неповного робочого дня або неповного робочого тижня та на створення належних умов праці.

Що забороняється?

Перш за все, забороняється відмова від укладання трудового договору або просування по службі, звільнення за ініціативи адміністрації, переведення на іншу роботу без згоди працівника з мотивів інвалідності.

Винятком тут може бути лише наявність висновку Медико-соціальної експертної комісії (МСЕК) про те, що стан здоров'я особи перешкоджає виконанню професійних обов'язків, загрожує її здоров'ю та безпеці інших осіб.

Також забороняється залучення осіб з інвалідністю до надурочних робіт і будь-яка дискримінація за ознакою інвалідності.

Яку відповідальність несе роботодавець у випадку незаконного звільнення особи з інвалідністю?

Щонайменше – накладення штрафу за порушення законодавства про працю. Також порушення трудових прав громадян, у тому числі через дискримінацію за ознакою інвалідності, може бути підставою для відкриття кримінального провадження.

Як захистити себе?

Захист прав свобод і законних інтересів осіб з інвалідністю відбувається в судовому порядку. Якщо судом буде встановлено факт незаконного звільнення з роботи, всі кошти, які особа недоотримала, будуть сплачені роботодавцем на користь працівника за той період часу коли він був незаконно звільнений, заробітна плата буде нарахована у повному обсязі та стягнена за вимушений прогул.

Громадянин також має право в судовому порядку оскаржувати висновок МСЕК про визнання чи не визнання його особою з інвалідністю.

Куди звертатися за більш детальними консультаціями та роз'ясненнями?

Якщо у вас залишилися питання, будь ласка, телефонуйте до контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за номером 0 (800) 213-103, цілодобово та безкоштовно в межах України. В центрах та бюро надання безоплатної правової допомоги по всій Україні ви можете отримати юридичну консультацію та правовий захист.

Крім цього, Ви можете звернутись до Головного територіального управління юстиції у Миколаївській області. Адреса: м. Миколаїв, вул. 8 Березня, 107; тел./факс (0512) 47-41-28. E-mail: info@mk.minjust.gov.ua

Захищаймо права разом!